

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN DIVERSE BEPALINGEN IN DE WET VAN 28 DECEMBER 1967 BETREFFENDE DE ONBEVAARBARE WATERLOPEN, VAN HET DECREET VAN 5 APRIL 1995 HOUDENDE ALGEMENE BEPALINGEN INZAKE MILIEBELEID EN TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 18 JULI 2003 BETREFFENDE HET INTEGRAAL WATERBELEID, GECOÖRDINEERD OP 15 JUNI 2018.

Samenvatting

Wijziging van de wet onbevaarbare waterlopen

In dit ontwerpdecreet wordt in de wet onbevaarbare waterlopen de definities van bedding van de waterloop en talud verder verfijnd. De beroepsmogelijkheden uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen worden verbeterd. Tot slot wordt bij de delegatie aan de Vlaamse Regering om het onttrekken van water te reguleren voorzien dat daarbij persoonsgegevens verwerkt kunnen worden met respect voor de privacyregelgeving.

Verbetering van het verbod op nieuwe bovengrondse constructies in oeverzones

Aan het verbod op nieuwe bovengrondse constructies in de oeverzone wordt een verbod op nieuwe reliëfwijzigingen toegevoegd. Zo wordt ruimte voor water gevrijwaard en onderhoud van waterlopen gemakkelijker gemaakt. Aan de lijst met uitzonderingen op dat verbod worden de handelingen toegevoegd die moeten gebeuren op basis van een beheerplan voor beschermd erfgoed.

Overstromingsgevoelige gebieden en informatieplicht

Voor een actualisering van de afbakening van overstromingsgevoelige gebieden en de daarmee samenhangende informatieplicht bij aankoop van gronden is een beperkte wijziging van het gecoördineerd decreet Integraal Waterbeleid (verder: gecoördineerd decreet IWB) nodig. Aanleiding daarvoor is een evaluatie van de informatieplicht door de CIW, samen met het Notariaat en de immobiliënsector.

Uitvoering geven aan Verordening (EU) 2020/741 hergebruik water

Verder worden in het decreet algemene bepalingen milieubeleid en het gecoördineerd decreet de nodige bepalingen opgenomen om uitvoering te kunnen geven aan Verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water. Deze verordening vereist het uitwerken van een vergunningskader dat met dit wijzigingsdecreet ingeschoven wordt in het gecoördineerd decreet. De kaderbepaling laat niet enkel toe de vermelde verordening uit te voeren, maar biedt tevens voldoende rechtsgrond om voor andere hergebruikstoepassingen buiten het beperkte kader van de verordening de nodige uitvoeringsbepalingen te nemen. De inzet van nieuwe waterbronnen en het hergebruik van afvalwater zijn maatregelen die deel uitmaken van de maatregelen uit het Actieplan Droogte en Wateroverlast om de gevolgen van waterschaarste en droogte aan te pakken.

Achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en artikel 1.7.2.5.4 Gecoördineerd decreet IWB.

Projecten, plannen en programma's mogen in de regel niet tot gevolg hebben dat de toestand van een waterlichaam achteruitgaat. Dit zogenaamde stilstandprincipe uit artikel 1.7.2.1.1., §4 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (verder: gecoördineerd decreet IWB) is gebaseerd op artikel 4 van de Kaderrichtlijn Water. Op 1 juli 2015 velde het Hof van Justitie het zogenaamde Wezer-arrest, een principe-arrest waarin vastgesteld wordt hoe de achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam begrepen moet worden. Deze interpretatie geeft sneller aanleiding tot het vaststellen van een achteruitgang dan wat tot nog toe als achteruitgang van de toestand werd begrepen. Die strengere invulling zal tot gevolg hebben dat vaker gebruik moet worden gemaakt van artikel 1.7.2.5.4 Gecoördineerd decreet IWB. Dit artikel laat toe dat nieuwe veranderingen in de fysische kenmerken van een waterlichaam door activiteiten van groot maatschappelijk belang, voor de bescherming tegen overstroming van vergunde of vergund geachte gebouwen en infrastructuur, gelegen buiten afgebakende overstromingsgebieden en voor het bereiken van de overstromingsrisicobeheerdoelstellingen, onder voorwaarden toch mogen doorgaan ook al brengen ze een achteruitgang van de toestand van het waterlichaam mee. In de bestaande regelgeving kan er slechts gebruik gemaakt worden van artikel 1.7.2.5.4. Gec.DIBW op het moment dat de Vlaamse Regering een stroomgebiedbeheerplan vaststelt, wat zesjaarlijks gebeurt. Het voorliggend ontwerp zorgt ervoor dat ook bij het beslissen over de vergunning voor een project of bij de goedkeuring van een plan of programma die een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam kunnen veroorzaken, gebruik kan worden gemaakt van artikel 1.7.2.5.4. gecoördineerd decreet IWB.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. Dit decreet bevat regelgeving die deel uitmaakt van het beleidsveld leefmilieu en waterbeleid.

De beleidsmatige doelstellingen uit de beleidsnota Omgeving 2019-2024 die aan de oorsprong van dit decreet liggen zijn:

- Strategische overkoepelende omgevingsdoelstelling SD 5: vereenvoudiging van procedures;
- Thema overschrijdend instrumentarium omgeving: SD 1: naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium, OD 1. Doelgerichte deelname aan het Internationaal en

Europees beleid: we streven naar een tijdige, volledige en juiste omzetting en toepassing van Europese regels.

- SD 3. Plannen maken en uitvoeren met engagementen voor gezond en duurzaam watersysteem,
  - o OD 1. Geïntegreerd en gebiedsgericht uitvoeren en opmaken van Stroomgebiedbeheerplannen en Maatregelenprogramma: verbeteren beschermingskader oeverzones wat constructies en reliëfwijzigingen betreft;
  - o OD 6. Actualiseren watertoetskaarten, naar aanleiding van een evaluatie van de informatieplicht over de ligging in overstromingsgevoelig gebied door de CIW samen met het notariaat en de immobiëlesector;
  - o OD 3. Uitvoeren van het Actieplan Droogte en Wateroverlast: het nakomen van de verplichting om een vergunningskader voor hergebruik van water op te stellen uit Verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water.
- De Blue Deal:
  - o Actiepunt 1.1 Naar een integrale water- en droogtetoets: Aangezien niet enkel wateroverlast maar ook de strijd tegen droogte en extra verharding in toenemende mate van belang is, wordt de watertoets uitgebreid naar een bredere, integrale watertoets waarbij de vergunningverlenende overheid meer informatie krijgt om ook een betere afweging te doen naar verharding/ontharding en hemelwateropvang/-buffering.
  - o Actiepunt 2.2 Circulair watergebruik als regel, vooral binnen prioritaire sectoren
  - o Actiepunt 1.12 Faciliterende regelgeving

Verder worden een paar fouten verbeterd in de interne verwijzingen van het gecoördineerd decreet integraal waterbeleid (verder: Gecoördineerd decreet IWB).

B. Inhoud

Beleidsmaatregelen en doelstelling

1. Wijzigingen aan de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

Met het eerste hoofdstuk worden de definities van de bedding van de waterloop en van talud verder verfijnd. Ook wordt een vergissing rechtgezet in de formulering van de beroepsmogelijkheden in de artikelen 12 en 19 van de wet.

In dezelfde wet werd door het decreet van 26 april 2019 de mogelijkheid voorzien om een regeling uit te werken voor het onttrekken van water uit onbevaarbare waterlopen. Bij het uitwerken van deze regeling in een besluit van de Vlaamse Regering bleek het noodzakelijk om persoonsgegevens te kunnen verwerken. In het advies nr. 68.519/1 van 15 januari 2021 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State werd aangedrongen op een decretale regeling voor deze verwerking van persoonsgegevens. De voorliggende tekst bevat deze regeling.

2. Verbetering verbod op nieuwe bovengrondse constructies in de oeverzones

In artikel 1.3.2.2., §1, 4° worden de nodige wijzigingen doorgevoerd om naast constructies ook nieuwe reliëfwijzigingen in principe uit te sluiten omdat ze de waterhuishouding plaatselijk negatief wijzigen. Op dit principiële verbod voor nieuwe reliëfwijzigingen zijn dezelfde uitzonderingen van toepassing als het geval is voor constructies. Voor de omschrijving van reliëfwijziging wordt naar de definitie uit artikel 4.2.1., 4° VCRO verwezen.

3. Watertoets en informatieplicht

Tevens worden in dit ontwerpdecreet enkele artikelen uit het DIWB aangepast die de watertoets regelen. Waar nu in artikel 1.3.1.1, §3, eerste lid Gecoördineerd decreet IWB voorzien is dat de vergunningverlenende overheid aan één instantie wateradvies kan vragen, wordt dit gewijzigd naar meer dan één. Over het al dan niet optreden van een schadelijk effect en de op te leggen voorwaarden moet men in de praktijk soms meerdere waterbeheerders consulteren: bijvoorbeeld ter hoogte van een monding van een waterloop of wanneer er zowel voor oppervlaktewater als grondwater moet geadviseerd worden. Dit voorstel wijzigt niets aan de praktijk aangezien voor een aantal dossiers reeds aan meerdere instanties om advies moet gevraagd worden.

5. De tweede wijziging heeft in het bijzonder betrekking op de informatieplicht bij ligging in overstromingsgevoelig gebied. Hierbij wordt een herziening uitgewerkt van de terminologie, waardoor in het gecoördineerd decreet de termen 'mogelijk of effectief overstromingsgevoelige gebieden' dienen geschrapt te worden. Daarnaast moet er met de invoering van deze wijziging ook steeds melding gemaakt worden wanneer een vastgoed niet in overstromingsgevoelig gebied gelegen is. Nu is het onduidelijk wanneer dit niet vermeld wordt of dit vergeten is of dat het vastgoed daadwerkelijk niet in overstromingsgevoelig gebied ligt.

Uit de praktijk is gebleken dat men soms ingrepen uitvoert aan gebouwen en terreinen waardoor de overstromingsgevoeligheid verandert. Om daarmee rekening te houden bij het invullen van de informatieplicht wordt voorzien dat een erkend deskundige dit kan attesteren. Erkenning van de deskundige, gebruiksvoorwaarden van de erkenning en sancties bij het miskennen van de gebruiksvoorwaarden worden geregeld zoals voorzien in hoofdstuk 6 van titel V van het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid (DABM). Bedoeling is om de erkenning te verwerken in VLAREL.

Deze wijzigingen zijn het gevolg van een evaluatie van de informatieplicht door de CIW samen met het Notariaat en de immobiële sector.

4. Achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en artikel 1.7.2.5.4 Gecoördineerd decreet IWB.

6. Reden voor de aanpassing van de regelgeving in het tweede hoofdstuk is het arrest van het Hof van Justitie van 1 juli 2015 in de zaak C-461/13, beter gekend als het Wezer-arrest. In het beschikkend gedeelte van dit arrest wordt gesteld dat het begrip „achteruitgang van de toestand” van een oppervlaktewaterlichaam zoals vermeld in artikel 4, lid 1, onder

a), i), van de Kaderrichtlijn Water zo moet worden uitgelegd dat sprake is van achteruitgang zodra de toestand van ten minste een van de kwaliteitselementen als bedoeld in bijlage V bij die richtlijn een klasse achteruitgaat, zelfs als die achteruitgang niet tot gevolg heeft dat het oppervlaktewaterlichaam in het algemeen wordt ingedeeld in een lagere klasse. Indien het betreffende kwaliteitselement als bedoeld in deze bijlage zich reeds in de laagste klasse bevindt, vormt iedere achteruitgang van dat element evenwel een „achteruitgang van de toestand” van een oppervlaktewaterlichaam in de zin van dat artikel 4, lid 1, onder a), i). Tot voor dit arrest werd ervan uitgegaan dat een achteruitgang in de toestand neerkwam op het indelen van een waterlichaam in een lagere klasse.

7. In bepaalde gevallen mogen projecten die een achteruitgang in de toestand veroorzaken toch uitgevoerd worden of mogen dergelijke plannen en programma's toch goedgekeurd worden. In artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB is voorzien dat in bepaalde gevallen een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam toch veroorloofd is. Bijvoorbeeld grote infrastructuurprojecten aan waterwegen of havens die door hun weerslag op de fysische kenmerken van een oppervlaktewaterlichaam voor een achteruitgang van de toestand zorgen, kunnen voor de toepassing van dit artikel in aanmerking komen. Momenteel kan dit artikel enkel ingezet worden naar aanleiding van de goedkeuring van een stroomgebiedbeheerplan om de zes jaar. Dat is niet erg praktisch. Met dit ontwerp wordt de inzetbaarheid van artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB verruimd. De CIW schat in dat het over twee tot drie dossiers per jaar zal gaan.

8. De Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid bestudeerde de gevolgen van het vermelde arrest. Daarbij werden alle waterbeheerders betrokken, alsook het departement Omgeving. Op 20 juni 2018 keurde de CIW een voorstel tot aanpassing van de regelgeving goed om de werking van artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB te verbeteren (zie CIW 70/20.06.2018/pt. 6.1.4). Uiteindelijk werd tot de tekst gekomen zoals opgenomen in het voorliggend ontwerp.

5. Hergebruik van water

9. Op 25 mei 2020 werd de Verordening (EU) 2020/741 inzake minimumeisen voor hergebruik van water van kracht. Deze verordening legt dwingende regels op voor de irrigatie met gezuiverd RWZI-effluent voor wat betreft landbouwtoepassingen. De lidstaten moeten deze Verordening uiterlijk op 26 juni 2023 toepassen. Voor de uitvoering van die Verordening moet door elke Lidstaat een 'vergunningskader' uitgewerkt worden voor de hergebruikstoepassing in het toepassingsgebied van de Verordening.

10. Het ontwerpdecreet schuift in titel II "Beheer van de waterketen" van het Gecoördineerd decreet IWB een kaderbepaling in die op korte termijn het hergebruik van gezuiverd stedelijk afvalwater voor landbouwirrigatie reguleert. Het uitwerken van een kaderbepaling in het decreet waarna verdere uitvoeringsbepalingen noodzakelijk zijn, is een bewuste keuze. Het reguleren van zowel productie, levering en het gebruik van wat doorgaans "tweedecircuitwater" heet (art. 2.1.2, 28° Gecoördineerd decreet IWB) zal gebeuren in verschillende fases. De uitvoering van de Verordening is daarbij de eerste

fase, gezien de concrete deadline die de verordening oplegt en het reeds sterk uitgewerkt kader in de verordening dat rechtstreekse toepassing vindt.

11. De ruime formulering van de kaderbepaling, met duidelijke afbakening van de delegaties die voorzien worden aan de Vlaamse Regering, moet toelaten om ook andere gebruikstoepassingen dan deze voorzien in de vermelde Verordening te reguleren in volgende fases. Hergebruik van (afval)water maakt deel uit van de maatregelen uit het Actieplan Droogteplan en Wateroverlast en de Blue Deal om de gevolgen van waterschaarste en droogte aan te pakken. Daar komt heel wat bij kijken: kwaliteitseisen voor de concrete toepassing van het water, voorkomen dat het hergebruikte water bodem- en/of waterverontreiniging veroorzaakt, bescherming van de gezondheid van de gebruiker van dat water,.... Gelet op de o.a. technische ontwikkelingen die nodig zijn om hergebruik van water goed te regelen, de betrokkenheid van diverse sectoren en de noodzaak van consultatie en inspraak, is gefaseerd werken nodig.

6. Overige wijzigingen

12. Tot slot worden in dit ontwerpdecreet ook twee foute interne verwijzingen aangepakt die het gevolg zijn van de coördinatie. In artikel 1.7.3.1., §2, eerste lid, van hetzelfde decreet moet voor wat de overstromingsrisicobeoordeling betreft verwezen worden naar punt 6.2.1. van bijlage 1 bij het Gecoördineerd decreet IWB. In artikel 2.1.2, 17° van hetzelfde decreet wordt de verwijzing naar artikel 6 Drinkwaterdecreet vervangen door het correcte artikel in het gecoördineerde decreet IWB.

Impactanalyse

13. Dit decreet tot wijziging van de wet onbevaarbare waterlopen, het DABM en het Gecoördineerd decreet IWB heeft geen maatschappelijke impact. Dit decreet heeft evenmin een impact op de grondrechten en op het gelijkheidsbeginsel.

Wat de regeling voor artikel 1.7.2.5.4 Gecoördineerd decreet IWB. betreft is er een beperkte budgettaire impact die binnen het bestaande budget kan opgevangen worden. De CIW krijgt er een adviesbevoegdheid bij, maar er wordt geschat dat het om twee tot drie dossiers per jaar zal gaan.

De rest van de voorgestelde wijzigingen heeft geen budgettaire impact.

Bij de regeling voor artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB kunnen uitzonderlijk ook de lokale besturen en de provinciale besturen betrokken zijn als mogelijk vergunningverlenende overheid. Nu het om een erg beperkt aantal dossiers per jaar gaat, waarvan de meesten allicht Vlaamse projecten zullen zijn, moet besloten worden dat de bestuurlijke impact op die lokale besturen en de provinciale besturen verwaarloosbaar is.

Implementatie

1. Verbetering verbod nieuwe bovengrondse constructies in de oeverzone

14. Handhaving van artikel 1.3.2.2 van het Gecoördineerd decreet IWB gebeurt overeenkomstig het Milieuhandhavingsbesluit (Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid) en via het Decreet van 25 april 2014 betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning.

2. Watertoets en informatieplicht

15. De wijzigingen aan de artikelen over de watertoets en de informatieplicht zijn noodzakelijk voor de implementatie van de wijzigingen die volgens de gevoerde evaluatie van de informatieplicht en de daarmee samenhangende kaarten van overstromingsgevoelige gebieden nodig zijn. De volledige uitwerking zal dan ook onder de vorm van een ontwerpbesluit tot aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

De bepaling die de informatieplicht aanpast zal slechts in werking treden op een datum door de Vlaamse Regering bepaald.. Dit omdat de vernieuwde informatieplicht vasthangt aan nieuwe begrippen en nieuwe kaarten die worden opgenomen in het hierboven genoemde ontwerpbesluit tot aanpassing van het Watertoetsbesluit.

3. Achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB

16. Om de uitgebreide toepassing van artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB mogelijk te maken, zullen een aantal besluiten van de Vlaamse Regering aangepast moeten worden. In het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (Watertoetsbesluit) moet de beoordeling van de toepasbaarheid van artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB toegevoegd worden bij het verlenen van het wateradvies en bij het uitvoeren van de watertoets.

17. Verder moet de CIW toegevoegd worden aan de opsommingen van de instanties die advies verlenen in het kader van plan-MER in het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 betreffende het geïntegreerde planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, planmilieueffectrapportage, ruimtelijke veiligheidsrapportage en andere effectbeoordelingen, en in het besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2007 betreffende de milieueffectrapportage over plannen en programma's.

18. Bij de implementatie van dit alles worden de nodige overgangsmaatregelen genomen. De verruimde inzetbaarheid van artikel 1.7.2.4.5. Gecoördineerd decreet IWB kan tot gevolg hebben dat het goedkeuringstraject van een vergunningsaanvraag doorkruist wordt. Daarom zal worden voorzien dat deze regeling slecht toegepast kan worden op vergunningsaanvragen ingediend nadat de nieuwe regeling van kracht is geworden.

Ook het goedkeuringstraject van ruimtelijke uitvoeringsplannen kan door dit decreet doorkruist worden. Ook hier wordt in de uitvoeringsregelgeving voorzien dat de nieuwe regeling slechts van toepassing is op lopende goedkeuringstrajecten die zich nog in een pril stadium bevinden. Verwacht wordt dat plannen of programma's die voor de toepassing van artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB in aanmerking komen in hoofdzaak ruimtelijke plannen zullen zijn. Vandaar dat geen overgangsregeling voor andere planningsprocessen nodig zal zijn.

De inwerkingtreden in de artikelen in dit decreet die nodig zijn om het vernieuwde artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB te laten functioneren, treden in werking op de datum bepaald door de Vlaamse Regering.

4. Hergebruik van water

19. De kaderbepaling die op korte termijn het hergebruik van gezuiverd stedelijk afvalwater voor landbouwirrigatie reguleert wordt gefaseerd verder uitgewerkt door besluiten van de Vlaamse Regering waarbij zowel productie, levering en het gebruik van tweedecircuitwater meegenomen worden. Daar wordt volop aan gewerkt.

C. Totstandkomingsprocedure

1. Algemeen

20. Voor de wijzigingen van de wet onbevaarbare waterlopen in hoofdstuk 2 is het relevant te verwijzen naar het advies nr 68.519/1 van 15 januari 2021 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State bij het besluit van 7 mei 2021 over de noodzaak van een decretale verankering voor de verwerking van persoonsgegevens bij onttrekking van oppervlaktewater.

Omdat er een regeling voor de bescherming van persoonsgegevens wordt voorzien, is het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens gevraagd. Dit advies met nr. 2021/71 werd gegeven op 7 september 2021.

Het ontwerp is tot stand gekomen binnen de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) wat betreft de hervorming van de informatieplicht en de watertoetskaarten, en de wijziging van artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB.

Voor de watertoets en de informatieplicht ging er een evaluatie van de regelgeving aan vooraf, uitgevoerd door de CIW samen met het Notariaat en de immobiliënsector.

Via de CIW werden alle waterbeheerders betrokken, alsook het departement Omgeving. -

Over hoofdstuk 2 van deze tekst en de wijziging van artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB is het advies van de Inspectie van Financiën ingewonnen, advies dat op 7 mei 2021 gegeven werd. Voor de rest van de tekst werd het ingewonnen advies van de Inspectie van Financiën op 15 februari 2021 ontvangen.

Op 16 september 2021 verleende de strategische adviesraden Mina-Raad, Serv en Salv een gezamenlijk advies.

Het advies nr. xxx van de afdeling wetgeving van de Raad van State werd ontvangen op xxxx.

2. Bespreking van het advies nr. 2021/71 van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens van 7 september 2021

Aanbeveling 1

De Vlaamse Toezichtcommissie wijst erop dat de Memorie van Toelichting een extra doeleinde bepaalt voor het verwerken van geografische gegevens, namelijk de controle op de verplichte aangifte en de correctheid van de aangifte. De VTC beveelt aan om deze doeleinde, zo het de verwerking verantwoordt, ook op te nemen in het Ontwerp.

Antwoord:

De tekst van het ontwerp wordt in die zin aangepast.

Aanbeveling 2

De Toezichtcommissie wijst erop dat de decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB - artikel 35 AVG) voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk zijn.

Antwoord

De voorziene verwerking van persoonsgegevens voldoen niet aan de voorwaarden waaronder een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereist is (artikel 35, lid 3 AVG). De effectenbeoordeling is om deze reden niet nodig. Deze verduidelijking wordt opgenomen in de memorie van toelichting.

Aanbeveling 3

De Memorie van Toelichting verduidelijkt dat het hier gaat om persoonsgegevens zoals naam en adresgegevens. De VTC beveelt aan om wat de identificatiegegevens betreft, deze preciezer aan te duiden in een uitvoeringsbesluit zodat het duidelijk is of unieke identificatoren zoals het Rijksregisternummer worden verwerkt.

Antwoord:

Het uitvoeringsbesluit bestaat al, dat is het besluit van de Vlaamse Regering van 7 mei 2021 tot uitvoering van diverse bepalingen uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het toezicht op de naleving van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen. Daarin is niet voorzien dat unieke identificatoren verwerkt worden. De te verwerken gegevens zijn de volgende:

1° identificatie van de aanvrager

a) naam van de natuurlijke persoon of van de rechtspersoon, die de melding indient of namens wie ze wordt ingediend;

b) woonplaats en volledig adres van de aanvrager en in het voorkomend geval de maatschappelijke, administratieve en exploitatiezetel(s);

2° de technische gegevens van de onttrekkingswijze:

a) een technische beschrijving van onttrekkingsinstallatie;

b) een technische beschrijving van het debietmetingssysteem waarmee de onttrekking wordt uitgerust;

3° de locatie waar onttrokken zal worden;

4° de duur van de onttrekking die ten hoogste dertig dagen mag zijn;

5° het debiet en de hoeveelheid water die onttrokken zal worden;

6° de toepassing van het water.

Aanbeveling 4

Aangezien de geografische gegevens gebruikt worden om het voorraadbeheer over de jaren heen te organiseren en op te volgen, stelt de VTC zich de vraag of deze gegevens geanonimiseerd of gepseudonimiseerd kunnen worden voor deze doelstelling.

Antwoord:

Voor deze doelstelling zal anonimisering worden voorzien

Aanbeveling 5

De VTC merkt op dat volgens artikel 5, 1, d) AVG de persoonsgegevens juist moeten zijn en zo nodig geactualiseerd moeten worden. Het ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijken hiertoe de nodige maatregelen nemen.

Antwoord:

Het elektronisch loket dat ingezet wordt voor deze informatieplicht, zoals geregeld in het hiervoor geciteerde besluit van de Vlaamse Regering van 7 mei 2021, maakt gebruik van registratie via ACM/IDM (zie [Voordelen Gebruikersbeheer | Vlaanderen Intern](#)). Hierbij wordt ingelogd met E-id. Zo wordt verzekerd dat de persoonsgegevens altijd actueel zijn.

Aanbeveling 6

Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt. De verwerkingsverantwoordelijken zullen de vermeldingen zoals bedoeld in randnummer 34 moeten opnemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

Antwoord:

Hiervoor werd reeds gezorgd. Deze informatie is te vinden op volgende website: <https://www.wateronttrekking.be/Wateronttrekking/privacy>.

De informatie is toegankelijk voor iedereen die het loket gebruikt. Voor gebruik van het loket is registratie vereist, waarbij naar deze informatie verwezen wordt.

3. Verwerking van het gezamenlijk advies Mina, SERV en SALV van 16 september 2021

a. Implementatie van de verordening met betrekking tot hergebruik van water

Aanbeveling 1

De Raden vragen de aanpassing van definities ingevoerd door artikel 14 van het ontwerpdecreet, nu deze ruimer zijn dan de scope van, of verschillen van de definities uit de Europese Verordening inzake hergebruik van water. De definities voor "tweede circuitwater", "water bestemd voor menselijke aanwending" en "waterleverancier" worden in het ontwerp verruimd. Gevraagd wordt om na te gaan met de sectoren of deze definities niet te verregaand zijn. Verder wordt erop gewezen dat de definitie in artikel 7 van het ontwerp voor "water bestemd voor menselijk consumptie" dezelfde moet zijn als deze uit artikel 2.1.2, 33° van het Gecoördineerd Decreet Integraal Waterbeleid.

Antwoord:

De wijzigingen aan de definities die via artikel 14 van het ontwerp worden ingevoerd, vormen het kader voor alle mogelijke toekomstige hergebruiktoepassingen van tweedecircuitwater. Dergelijk hergebruik zal allicht toenemen en het is noodzakelijk om kwaliteitsbewaking mogelijk te maken als er een risico is voor de volksgezondheid of het milieu. Het decreetaal verankeren van een ruimer kader moet toelaten om gefaseerd verder invulling te geven aan hergebruikregelingen via besluiten van de Vlaamse Regering.

De bezorgdheid van de Raden voor een te ruime invulling van het mandaat voor de Vlaamse Regering kan worden onderschreven. Om die reden voorziet artikel 15 van het ontwerp in een expliciete afbakening en koppeling tussen de nadere regels die uitgewerkt moeten worden en de risico's voor volksgezondheid en milieu.

De kaderbepaling die ingevoerd wordt in het decreet is niet uitvoerbaar zonder verdere invulling in uitvoeringsbepalingen. De opmerking dat het kader zorgt voor verwarring en onnodige complexiteit, is dan ook voorbarig nu er nog geen uitvoeringsbepalingen zijn om alles te concretiseren.

De aanbeveling om de definities te beperken tot de loutere implementatie van de verordening 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water, wordt in het advies vooral onderbouwd door aan te geven dat bedrijven reeds voldoende kwaliteitsborging garanderen. Het kader dat door het decreet ingevoerd wordt, moet toelaten om ook eventuele risico's van andere dan industriële hergebruiktoepassingen te reguleren (bv. irrigatietoepassingen voor openbaar groen of sportterreinen).

Het verengen van het kader tot louter de Verordening Hergebruik kan ook niet meegenomen worden gelet op de wenselijkheid voor het bewaken van een beleidslogica bij het hergebruiken van water. Zo zou het onlogisch zijn en zelfs in strijd met het gelijkheidsbeginsel om verschillende regels in te voeren voor irrigatie in land- en tuinbouw met RWZI-effluent versus irrigatie met bedrijfsafvalwater als het gaat om kwaliteit en risicobeheersing.

De vrees voor mogelijke implicaties op openbare dienstverplichtingen bij de uitbreiding van de definitie van waterleverancier is eveneens voorbarig. De huidige openbare dienstverplichtingen die opgelijst zijn in het Gecoördineerd Decreet Integraal Waterbeleid

zijn expliciet toegewezen aan exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk die water leveren aan abonnees.

Als in de toekomst waterleveranciers van tweedecircuitwater actief worden op het vlak van productie en levering van tweedecircuitwater kan het wenselijk zijn bepaalde diensten te garanderen. Terug is daarvoor verdere invulling nodig via uitvoeringsbepalingen.

Verder wordt er in het advies op gewezen dat er zowel in titel I als II definities opgenomen zijn voor water bestemd voor menselijke consumptie. De definities zijn inderdaad niet identiek. Een aanpassing van titel I, art 1.1.3, 54° via de toevoeging van een punt 4° in artikel 7 van het voorliggend decreet wordt voorzien, waarbij de definitie uit titel II wordt overgenomen.

Aanbeveling 2

De Raden dringen aan op een goede afstemming tussen de VMM en de FAVV om een overlap in bevoegdheid te vermijden. Enkel de FAVV is bevoegd voor het aspect voedselveiligheid bij het hergebruik van gerecupereerde afvalwater in land- en tuinbouwirrigatie. Om de bescherming van de gebruiker van tweede circuitwater te waarborgen wordt samengewerkt met het Agentschap voor Zorg en Gezondheid. Daarbij moet ook aandacht zijn voor de gezondheid van personeel die hergebruik van water doorvoert, waarbij dan bijvoorbeeld aerosols ontstaan die de luchtwegen kunnen belasten. Daarvoor is dan weer de FOD Waso .

Antwoord:

Het advies haalt correct aan dat de bevoegdheid voor voedselveiligheid expliciet wordt uitgesloten van de toepassing van het decreet integraal waterbeleid. Een overlap is dus in principe niet mogelijk. De noodzaak voor samenwerking wordt erkend en hieraan zal passend gevolg gegeven worden. Er werden hierover al gesprekken gevoerd tussen VMM en FAVV.

Aanbeveling 3:

De Raden vragen een verduidelijk van het begrip “gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid” in het artikel 16 van dit decreet in het Besluit van de Vlaamse Regering.

Antwoord:

De aanbeveling zal meegenomen worden bij het uitwerken van uitvoeringsbepalingen. Voor het overige gaat het om courante gemeenrechtelijke begrippen die voldoende gekend zijn in het bedrijfsleven.

- b. Aanpassingen aan de watertoets en de informatieplicht

Aanbeveling 4

Met betrekking tot artikel 10 van het ontwerp vragen de Raden om de wijzigingen daarin te laten samengaan met het actualiseren van de achterliggende kaarten, de opzet van de attestering en het bijstellen van de regels inzake publiciteit. De Raden vragen om dit artikel op te nemen in de lijst van artikels die in werking treden door een Besluit van de Vlaamse Regering.

Antwoord:

De inwerkingtreding van dit artikel wordt gekoppeld aan het nieuwe uitvoeringsbesluit. Op deze manier blijft de huidige informatieplicht van toepassing en ontstaan er geen grijze zones.

Aanbeveling 5

De Raden vragen om het overleg met het notariaat, de Vlaamse Ombudsdienst en de vastgoedsector over de toepassing van de informatieplicht verder te zetten. Met name over de eventuele aanpassingen inzake publiciteit.

Antwoord:

Het overleg met de verschillende sectoren zal verder gezet worden. Dit is in het verleden altijd constructief verlopen bij de invoering en evaluatie van de informatieplicht.

Aanbeveling 6

De Raden vragen om de attestering op te nemen in de woningpas zodat deze ook in de toekomst vlot te consulteren zijn.

Antwoord:

In het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten die verband houden met de watertoets en de informatieverplichting uit de artikelen 1.3.1.1. en 1.3.3.2. van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (verder: Besluit Watertoets) is voor overstromingsgevoelig vastgoed voorzien dat het overstromingsattest opgenomen wordt in de gebouwenpas. Het voorstel van besluit wordt binnenkort voorgelegd aan de Vlaamse Regering. De gebouwenpas wordt momenteel reeds opnieuw geprogrammeerd om de opname van deze attestering mogelijk te maken, evenals om de informatieplicht eens gewijzigd vlot te kunnen implementeren.

Aanbeveling 7

De Raden menen dat omdat de bijgewerkte kaarten betekenisvol zullen verschillen van de huidige, dit kan leiden tot veel vragen. Ze wijzen erop dat voorafgaande en actieve inspanningen nodig zullen zijn om het vertrouwen in de accuraatheid van deze kaarten op te bouwen. Ze bevelen daarom aan om een goed uitgewerkte duiding op te zetten bij deze wijzigingen, gericht op zowel doelgroepen als het grote publiek.

De Raden vragen een voorafgaand overleg waarin verdere duiding wordt gegeven bij de keuzes die gemaakt zijn aangaande:

- de afbakening van het "maatschappelijk aanvaardbaar restrisico" (vanaf welk risico worden actoren geïnformeerd ?)
- de omgang met de onzekerheden aangaande de (snelheid en amplitude) van de effecten van klimaatverandering;
- de voorziene actualisaties.

Ze benadrukken daarbij dat het niet de doelstelling van zulk overleg kan zijn om de volledigheid of accuraatheid van de kaart te verminderen.

De Raden vragen tenslotte om deze kaarten niet enkel te gebruiken voor het verbeteren van de preventie, maar ook om de protectie en paraatheid te verbeteren. Ze wijzen op het belang van de doorwerking in het ruimtelijk beleid, door het realiseren van de doelen van het BRV, de aanpak van de signaalgebieden en de handhaving van de watertoets.

Geactualiseerde risicokaarten kunnen helpen om gericht maatregelen uit te voeren én om beter prioriteiten te stellen

Antwoord:

De noodzaak aan voldoende duiding bij de kaarten wordt onderschreven. Algemene informatie zal beschikbaar zijn via brochures en websites, zoals vandaag reeds het geval is voor de huidige kaarten. Daarnaast wordt ook ingezet op gerichte en duidelijke informatie naar de doelgroepen toe in de immobiëlesector. De evaluatie van de informatieplicht heeft in het verleden aangetoond dat dit best gebeurt via de sectororganisaties. De nodige contacten zijn hiervoor al gelegd. Voor vergunningverlenende overheden worden toelichtingen voorzien tijdens de gebruikelijke atrie lokale overheden waar toelichtingen over regelgeving uit het beleidsdomein Omgeving worden gegeven.

De overstromingskansen vanaf wanneer een zone op kaart wordt aangeduid, zijn opgenomen in de presentatie die werd gegeven aan de adviesraden op 2 september 2021. Er is toen ook benadrukt dat voor de klimaatscenario's wordt gewerkt met een horizon 2050, aangezien de onzekerheid hierop veel minder groot is dan met een horizon 2100. Verder zal er minimaal elke 6 jaar een actualisatie zijn en zal indien nodig bekeken worden of voor bepaalde gebieden sneller tot actualisatie moet overgegaan worden indien er zeer ingrijpende werken zijn uitgevoerd. Er dient echter op gewezen te worden dat de attesteringen net in het leven worden geroepen om eventuele periodes te overbruggen tussen enerzijds de uitvoering van werken en anderzijds de actualisatie van de kaarten. Dit zal dus veel minder spelen dan in de huidige situatie waar deze mogelijkheden niet zijn voorzien.

Eens de kaarten zijn goedgekeurd spreekt het voor zich dat ook andere instrumenten hier maximaal verder op worden afgestemd. Binnen de CIW zijn reeds afspraken gemaakt rond adviesverlening binnen de pluviale overstromingskaarten en werden deze afgestemd op de advisering in de fluviale overstromingsgebieden. Daarnaast bekijken projectgroepen binnen de CIW momenteel onder andere op welke wijze onder meer het instrument watertoets bijkomend kan afgestemd worden op de uitdagingen die de nieuwe kaarten, klimaatverandering, e.d. scheppen. Eens de kaarten zijn goedgekeurd, zal dit vanzelfsprekend de basis vormen voor heel wat andere beleidsinitiatieven die nu gekoppeld zijn aan de huidige watertoetskaarten.

Samen met de aanpassing van het Besluit Watertoets worden ook in andere besluiten over ruimtelijke planning, advisering stedenbouwkundige handelingen,...de nodige aanpassingen gedaan om de nieuwe kaarten daar door te laten doorwerken.

c. Achteruitgang/ Wezer

Aanbeveling 8

De beoordeling van wat "activiteiten van groot maatschappelijk belang" zijn, wordt in de ontworpen regeling overgelaten aan vergunningverlenende overheden. De Raden wijzen op de nood aan verduidelijking van wat "activiteiten van groot maatschappelijk belang" zijn en op het risico dat hieraan door de vergunningverlenende overheden een verschillende invulling zal gegeven worden, die verschilt zowel tussen de bevoegdheidsniveaus als tussen gemeenten en provincies onderling.

Antwoord:

In de Memorie Van Toelichting bij het initiële decreet IWB (Memorie van Toelichting, *Parl. St.*, VI. Parl. 2002-2003, nr. 1730/1, 24) werd in relatie tot de toepassing van de watertoets (voormalig art.8) toegelicht wat moet verstaan worden onder “dwingende redenen van groot maatschappelijk belang”. Deze formulering werd ook overgenomen in de definities van het uitvoeringsbesluit watertoets (art. 1, 6°) en in de handleiding voor initiatiefnemers, adviserende instanties en vergunningverleners voor toepassing van het Wezer-arrest, zoals goedgekeurd door de CIW en beschikbaar op de website www.integraalwaterbeleid.be.

Zo vermeldt de memorie van toelichting het volgende:

“Men mag redelijkerwijs aannemen dat de ”dwingende redenen van groot maatschappelijk belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard” betrekking hebben op situaties waarin de voorgenomen plannen of projecten aantoonbaar onontbeerlijk zijn in het kader van (i) maatregelen of beleidsopties die gericht zijn op de bescherming van voor het leven van de burger fundamentele waarden (gezondheid, veiligheid, milieu), en (ii) fundamentele beleidsmaatregelen voor de Staat en de samenleving, (iii) de uitvoering van economische of maatschappelijke activiteiten waardoor specifieke openbare dienstverplichtingen worden nagekomen. Zo kan de bevoorradingproblematiek met betrekking tot openbare drinkwatervoorziening naar omstandigheden worden beschouwd als een dwingende reden van groot maatschappelijk belang dat prevaleert op de vaststelling dat de grondwaterwinning daartoe een schadelijk effect veroorzaakt omdat de grondwaterspiegel onder het gewenste niveau daalt. In ieder geval moet de overheid die over de vergunning of het plan of de programma beslist, aannemelijk maken dat de actie een dwingende reden van groot maatschappelijk belang dient die de toepassing van de afwijkingsregeling rechtvaardigt.”

Door telkens een vergelijking en afweging te maken van de situatie met of zonder uitvoering van het project kan het groot maatschappelijk belang van een project onderbouwd worden op vlak van een van voorgaande, of andere punten¹. Deze vergelijking gebeurt zowel in de ruimte als in de tijd.

Bij milieuvoordelen spelen ook andere milieuaspecten dan de effecten op water een rol (bijvoorbeeld reductie van luchtvervuiling of emissie van broeikasgassen).

De gegevens kunnen afkomstig zijn uit een MER (als het bijvoorbeeld gaat over effecten op milieu) of andere studies die zijn gebeurd in de aanloop van de uitwerking van een project (bijvoorbeeld de maatschappelijke kosten-batenanalyse).”

Aanbeveling 9

De voorwaarde om gebruik te kunnen maken van de uitzonderingsbepalingen zoals deze voor activiteiten van groot maatschappelijk belang, zijn op EU niveau vastgelegd in artikel 4.7 van de Kaderrichtlijn Water. Een vergelijking van dit artikel met de decreettekst toont enkele verschillen. De bepaling in het decreet is inhoudelijk beperkter dan die van de richtlijn, en er ontbreekt een bepaling die garandeert dat een afweging dient te gebeuren tussen de voordelen van het bereiken van de doelen en de voordelen van de voorgestelde fysieke wijziging. De Raden vragen om het decreet in lijn te brengen met de richtlijn.

Antwoord:

---

¹ Handleiding voor het aanvragen, adviseren en verlenen van vergunningen in functie van de doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water, p. 24, punt 8.1.1. (te vinden op : <https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/publicaties/afbeeldingen/handleiding-aanvragen-adviseren-en-verlenen-van-vergunningen-ivf-doelstellingen-kaderrichtlijn-water>).

Wat de opmerking betreft dat artikel 1.7. 2.5.4. in de huidige en toekomstige versie afwijkt van de letterlijke bewoordingen van artikel 4.7. Kaderrichtlijn Water betreft, kan het volgende worden geantwoord.

De Kaderrichtlijn Water gebruikt de term “activiteiten van groot maatschappelijk belang” niet, maar de term ‘duurzame activiteiten voor menselijke ontwikkeling’. De term uit de Kaderrichtlijn en de term gekozen in het decreet betekenen het zelfde, al is er op Europees niveau nog steeds discussie over de juiste inhoud die moet worden gegeven aan “duurzame activiteiten van menselijke ontwikkeling”.

Het klopt dat de zinsnede “de redenen voor die veranderingen of wijzigingen zijn van hoger openbaar belang en/of het nut van het bereiken van de in lid 1 vermelde doelstellingen voor milieu en samenleving als deze wordt overtroffen door het nut van de nieuwe veranderingen en wijzigingen voor de gezondheid van de mens, de handhaving van de veiligheid van de mens of duurzame ontwikkeling” uit artikel 4.7. Kaderrichtlijn Water niet letterlijk is overgenomen. Dit wordt opgevangen door in het Gecoördineerd Decreet Integraal Waterbeleid te bepalen wat verstaan wordt onder activiteiten van groot maatschappelijk belang onder punt 1° van artikel 1.7.2.5.4., §1. Voor zover er nog onduidelijkheid zou bestaan, kan de hiervoor reeds geciteerde passage in de Memorie van Toelichting bij de eerste versie van het decreet extra duiding geven.

Verder werd de regeling uit artikel 4.7. Kaderrichtlijn Water over het “niet voorkomen van achteruitgang van zeer goed naar een goede toestand” niet in Vlaamse regelgeving omgezet. Voor Vlaanderen zijn er geen waterlichamen die zich zeer goede toestand bevinden.

Enkel het stuk van artikel 4.7 Kaderrichtlijn Water dat slaat op de toegestane afwijking “niet bereiken van de goede toestand of het niet voorkomen van achteruitgang” werd in artikel 1.7.2.5.4 omgezet.

d. Overige wijzigingen

Aanbeveling 10

De Raden vragen om te verduidelijken vanaf waar de vijf meter zone geldt bij ingebuisde/overwelfde waterlopen en hoe de bedding van dergelijk waterlopen moet worden opgemeten.

Antwoord:

Bij overwelfde waterlopen wordt een interpolatie gemaakt van de beekprofielen op- en afwaarts van de overwelling om het beging van de 5 m-zone te bepalen. Indien dit niet mogelijk is kan ook gebruik gemaakt worden van gegevens van de waterloop voor de overwelling of kan een realistisch geacht profiel uitgewerkt worden. Verder zijn kadastragegevens nuttig, alsook de informatie over de ligging van de waterloop en de breedte ervan in de digitale atlas die vrij te consulteren zal zijn eenmaal deze is vastgelegd. Het is duidelijk dat het begin van de 5 m-zone minimaal begint aan de uiterste boorden van de overwelling.

Dit zal verduidelijkt worden in de memorie van toelichting.

Aanbeveling 11

De Raden vragen om ook een verduidelijking toe te voegen aan de bestaande uitzondering op het verbod in de vijf meter zone “voor constructies en reliëfwijzigingen die verenigbaar zijn met de functie of de functies van de oeverzone”.

Deze uitzondering laat immers te veel ruimte voor onwenselijke afwijkingen van het bouwverbod, afhankelijk van de interpretatie. De functie van een oeverzone is immers erg breed.

Concreet vragen de Raden om toe te voegen: “constructies en reliëfwijzigingen die verenigbaar zijn met de functie of de functies van de oeverzone en het recht van doorgang van de waterbeheerder”.

De Raden vragen verder om te verduidelijken of de aanleg en heraanleg van een pad of oprit naar een gebouw wordt beschouwd als een constructie die verenigbaar is met de functie of de functies van de oeverzone.

Antwoord:

De verenigbaarheid met de functie of functies van de oeverzone wordt geëvalueerd in het kader van de behandeling van de aanvraag tot omgevingsvergunning. Het zogenaamde Vrijstellingenbesluit is niet van toepassing op handelingen binnen de vijf meter brede strook, te rekenen vanaf de bovenste rand van het talud van ingedeelde onbevaarbare en bevaarbare waterlopen, alsook in de bedding van deze waterlopen, op handelingen binnen de erfdienstbaarheidszone langs grachten van algemeen belang en op handelingen binnen afgebakende oeverzones. Dit betekent dat er ook in het dan verplicht te vragen watertoetsadvies naar wordt gekeken.

Handelingen voor toegangen tot en opritten naar gebouwen zijn niet vrijgesteld van vergunningsplicht wanneer deze in een oeverzone gelegen zijn. De vrijstelling van vergunningsplicht geldt ook niet voor het overwelden of inbuizen van grachten in functie van de toegang naar het perceel. Of deze handelingen verenigbaar zijn met de functie van de oeverzone wordt bekeken in het goedkeuringstraject van de aanvraag en hangt af van de lokale omstandigheden. Wat de heraanleg van opritten en toegangen betreft is nu reeds voorzien dat onderhouds- en stabiliteitswerken kunnen aan constructies die in de oeverzone liggen van voor het tijdstip dat het verbod werd ingevoerd (dit is 24 november 2003).

De vraag om het recht van doorgang van de waterbeheerder toe te voegen aan de zinsnede “constructies en reliëfwijzigingen die verenigbaar zijn met de functie of de functies van de oeverzone” lijkt zinvol, nu nog vaak de erfdienstbaarheid van vijf meter die voorzien is om het onderhoud van onbevaarbare waterlopen of publieke grachten mogelijk te maken uit het oog wordt verloren.

Aanbeveling 12

De Raden merken op inzake de verhoging van de boetes dat er zelfs na de aanpassing in de memorie van toelichting nog steeds aanzienlijk verschillen zijn tussen de bepalingen in het Waterwetboek en de regelgeving in titel XVI van het DABM. De Raden vragen dat beiden in overeenstemming worden gebracht.

Antwoord:

De handhaving van de regeling rond water bestemd voor menselijke aanwending valt niet onder het toepassingsgebied van titel XVI DABM. Het betreft een regeling die minder past in de regeling bescherming leefmilieu waarvoor titel XVI DABM bedoeld is.

Handhaving in het kader van de regelgeving water bestemd voor menselijke aanwending is slechts uiterst zelden noodzakelijk, zodat nu niet de nood wordt ingezien om de door de Raad gevraagde oefening te maken.

Aanbeveling 13

De definitie van talud wordt in het DIWB vervangen door een definitie die verschilt van de definitie in de wet onbevaarbare waterlopen. Tevens blijft ook de onduidelijkheid over waar een talud precies eindigt bestaan.

Antwoord:

De definitie van talud in de wet onbevaarbare waterlopen wordt aangepast aan de definitie voor talud in het gecoördineerd decreet IWB dat gewijzigd wordt in artikel 7 van het ontwerpdecreet. Zij het dat in de wet onbevaarbare waterlopen enkel de talud van onbevaarbare waterlopen en grachten gedefinieerd wordt want dat is het voorwerp van die wet.

De definitie wordt aangepast om ook geschikt te zijn voor waterlichamen waarvan de oevers links en rechts niet even hoog zijn.

Het talud loopt tot aan het begin van het omgevend maaiveld of de kruin van de berm. Op het terrein zijn beide afbakeningen duidelijk zichtbaar.

Aanbeveling 14

De Raden merken op dat in artikel 3 verkeerdelijk wordt verwezen naar 'de wet van 28 december 1967 betreffende het integraal waterbeleid'.

Antwoord:

De verwijzing is inderdaad niet correct. Er wordt verwezen naar de wet betreffende de onbevaarbare waterlopen. Het artikel wordt aangepast.

Aanbeveling 15

De Raden merken op dat er in artikel 7, 2° een woord ontbreekt.

Antwoord:

De bemerking is correct. De zinsnede die wordt ingevoegd wordt nu: "een achteruitgang in de toestand van een waterlichaam".

Aanbeveling 16

De Raden merken op dat de omschrijving voor reliëfwijziging in artikel 9 een definitie is die werd overgenomen uit artikel 4.2.1, 4° van de VCRO van 15 mei 2009. In plaats van de definitie op te nemen op het einde van artikel 9 wordt aanbevolen om in punt 4° het volgende op te nemen:

'aanmerkelijk reliëfwijzigingen als vermeld in artikel 4.2.1, 4° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009'.

Antwoord:

Deze wijziging wordt in de tekst van het decreet doorgevoerd.

Aanbeveling 17

De Raden merken op dat de leesbaarheid van de definitie voor 'schadelijk effect' complex is. Ook de definities voor 'achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam' en 'achteruitgang van de chemische toestand van een grondwaterlichaam' zijn moeilijk leesbaar.

Antwoord:

Om de definitie van schadelijk effect aan te vullen met een uitdrukkelijke verwijzing naar achteruitgang van de toestand, wordt een voorstel tot wijziging van artikel 1.1.3, §1, 18° van het van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, voorgesteld in artikel 7 van dit ontwerp.

Dit is een loutere verduidelijking van de bestaande tekst. Het spreekt voor zich dat dergelijke achteruitgang ook met de huidige omschrijving van het begrip “schadelijk effect” op te vatten valt als een schadelijk effect. De opsomming van de effecten niet aanvullen met de achteruitgang van de toestand zou ten onrechte de indruk kunnen wekken dat dergelijke achteruitgang niet als een schadelijk effect opgevat wordt

De omschrijving van het begrip “schadelijk effect” is een langere opsomming van de effecten op het milieu die voortvloeien uit een verandering van de toestand van watersystemen of bestanddelen ervan die worden teweeggebracht door een menselijke activiteit. Dit om zo duidelijk mogelijk te zijn in de omschrijving van het begrip. Er worden in het werkveld geen moeilijkheden gerapporteerd in het toepassen van het begrip, waardoor het niet zinvol is om de structuur van de definitie te wijzigen.

De definities van achteruitgang van de chemische toestand van een oppervlaktewaterlichaam of een grondwaterlichaam zijn gebaseerd op het beschikkend gedeelte van arresten van het Hof van Justitie, respectievelijk van 1 juli 2015 in de zaak C-461/13, en van 28 mei 2020 in de zaak C 535/18 van 28 mei 2020. Deze vormen van achteruitgang anders formuleren brengt het risico met zich niet correct te zijn, wat uiteraard vermeden moet worden.

Aanbeveling 18

De Raden merken op dat de nummering van het gewijzigde artikel 1.1.3, §2 DIWB in artikel 7 verschilt met de nummering waar naar verwezen wordt in de memorie bij de toelichting bij dat artikel.

Antwoord:

De nummering in de memorie wordt aangepast.

Aanbeveling 19

In artikel 5.2.2.1., §1, 3° van het Waterwetboek, dat in artikel 16 van het ontwerp wordt gewijzigd, wordt verkeerdelijk verwezen naar artikel 2.31, §2 van dat wetboek.

Antwoord:

De tekst wordt in die zin aangepast, er moet verwezen worden naar artikel 2.2.1, §5 van het Waterwetboek.

Aanbeveling 20

De Raden bemerken dat de wijziging van de definities van ‘bedding’ en ‘talud’ een aanpassing van het gedeelte ‘nomenclatuur van de waterloop’ in hoofdstuk 2 van het standaardbestek 250 vereisen.

Antwoord:

Deze nomenclatuur zal bij een volgende wijziging van het standaardbestek 250 aangepast worden.

D. Bevoegdheid van het Vlaamse Gewest

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar

Hoofdstuk 2. Wijziging van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

Artikel 2

De definitie voor bedding van een onbevaarbare waterloop wordt in de wet Onbevaarbare Waterlopen gewijzigd naar aanleiding van de wijziging van de definitie van talud in punt 2 van dit wijzigingsartikel.

De definitie voor talud wordt in overeenstemming gebracht met de definitie in het gecoördineerd decreet IWB, die hier ook gewijzigd wordt in artikel 7 van dit decreet. Wel wordt in de Wet Onbevaarbare Waterlopen enkel de talud van onbevaarbare waterlopen en grachten gedefinieerd wordt want dat is het voorwerp van deze wet. Bovendien stelt zich met de bestaande definitie in de wet het probleem dat wanneer de oevers links en rechts niet even hoog zijn, het onmogelijk is om uit te maken waar 'de bovenste rand van het talud' zich bevindt. Het talud bevindt zich binnen de bedding en de bedding is de oppervlakte die gevormd wordt door de bodem en het gedeelte van de oeverzone van de waterloop dat onder de hoogste grens ligt die het stromend water kan bereiken zonder dat de waterloop overstroomt. Dat betekent dat de schuine zijde aan de hoogste oever niet volledig talud is, volgens de definitie. Maar dat is dan weer strijdig met de toevoeging in de definitie 'tot aan het begin van het omgevende maaiveld of de kruin van de berm'. Het correct toepassen van de definities bij waterlopen met ongelijke oevers kan dus met de bestaande tekst niet. Dat kan opgelost worden door in de definitie van talud de woorden 'binnen de bedding' te schrappen.

Artikel 3 en 4

Bij de redactie van artikel 12 van de wet van 28 december 1967, zoals gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, is een fout geslopen in de regeling van de beroepsmogelijkheid. Het centrale artikel voor de beroepsmogelijkheden binnen de wet is artikel 19, maar artikel 12, §2, is daar niet op afgestemd. Daarom wordt ervoor gekozen om de uiteenzetting over de beroepsmogelijkheid uit artikel 12, §2, te vervangen door een verwijzing naar artikel 19. In artikel 19 wordt het lijstje met personen en instanties die een beroep kunnen indienen

uitgebreid met de aanvrager zoals vermeld in artikel 12. Ook de polders en de wateringen worden toegevoegd. Met de wijziging door het decreet van 26 april 2019 werd het beheer van alle onbevaarbare waterlopen en openbare grachten in de polders en wateringen onder het toepassingsgebied van de wet van 1967 gebracht. Deze besturen werden tot nog toe niet toegevoegd aan de opsomming van besturen die volgens artikel 19, derde lid, 2°, beroep kunnen instellen tegen beslissingen genomen in uitvoering van de artikelen 3, § 1, 4, 8, 9 en 12 van de wet. Dit wordt hier rechtgezet.

Artikel 5

Bij het uitwerken van een regeling voor het onttrekken van water aan een onbevaarbare waterloop of publieke gracht kan ervoor gekozen worden analoog te werken of via een elektronisch loket. In beide gevallen worden persoonsgegevens verzameld, zoals naam en adresgegevens. Ook geografische gegevens zoals plaats van de onttrekking worden zo verzameld. In het uitvoeringsbesluit worden de identificatiegegevens verder verduidelijkt, daarin wordt duidelijk dat er geen unieke identificatoren worden verwerkt.

Om het onttrekken te kunnen reguleren zodat de doelstellingen van het integraal waterbeleid worden gehaald of niet in het gedrang worden gebracht, moeten die persoonsgegevens en geografische gegevens verwerkt worden.

Er wordt bijgehouden wie mag onttrekken, waar en hoeveel. Dit maakt voorraadbeheer mogelijk: bij elke nieuwe aanvraag voor een onttrekking wordt nagegaan hoeveel water nog beschikbaar is zonder dat aquatische ecosystemen of van water afhankelijke terrestrische ecosystemen in het gedrang worden gebracht. Dit om verdroging tegen te gaan.

Bij waterschaarste en droogte zijn deze gegevens nodig om onttrekkers te kunnen contacteren om hun onttrekkingsrecht te verminderen of stop te zetten. Voor het vestigen van de heffing voor de eigen waterwinners (zie artikel 4.2.4.2. Gecoördineerd Decreet Integraal Waterbeleid) is het overmaken van deze gegevens nuttig bij de vestiging van de heffing. Ook voor de controle op de verplichte aangifte en de correctheid van de aangifte is het verwerken van de persoonsgegevens noodzakelijk.

In artikel 23bis van de wet van 28 december 1967, de rechtsgrond voor de onttrekkingsregeling, is evenwel niets voorzien over verwerking van persoonsgegevens. Bij het uitwerken van deze regeling wees de afdeling Wetgeving van de Raad van State op de noodzaak van een decretale regeling.

De persoonsgegevens worden zes jaar bijgehouden nadat ze ontvangen werden. Deze termijn is gebaseerd op de termijn waarbinnen volgens de heffingsregelgeving een heffing of een aanvullende heffing gevestigd kan worden in de gevallen waarin de heffingsplichtige nagelaten heeft tijdig een aangifte in te dienen, of als de verschuldigde heffing hoger is dan de heffing die gesteund is op de gegevens vermeld in de aangifte. Artikel 4.2.4.5., §2, Gecoördineerd Decreet Integraal Waterbeleid, voorziet dat in die gevallen een heffing of aanvullende heffing kan gevestigd worden gedurende vijf jaar vanaf 1 januari van het heffingsjaar. Het heffingsjaar is het kalenderjaar dat volgt op het jaar waarin water werd onttrokken (4.1.1., 10° Gecoördineerd Decreet Integraal

Waterbeleid). De persoonsgegevens die verstrekt worden tijdens het kalenderjaar waarin water wordt onttrokken, moeten dus zes jaar beschikbaar blijven.

De geografische gegevens die kunnen leiden tot de identificatie van natuurlijke personen slaan op de plaats waar de onttrekking concreet gebeurt. Deze gegevens worden samen met de hoeveelheid onttrokken water (geen persoonsgegevens) gebruikt om het voorraadbeheer over de jaren heen te organiseren en op te volgen. Een bewaartermijn van tien jaar voor deze gegevens is in het licht van deze doelstelling verantwoord.

De geografische gegevens spelen ook een rol bij de controle van de aangifte, maar dat heeft geen impact op de vereiste maximale bewaartermijn van de geografische gegevens nu hiervoor al werd aangegeven dat voor de heffingsregeling een bewaartermijn van zes jaar volstaat.

De verwerking van persoonsgegevens die hier voorzien wordt, valt niet onder de verplichting van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling aangezien deze niet valt onder één van de gevallen opgesomd in lid 3 van artikel 35 van de Europese Algemene verordening gegevensbescherming.

Hoofdstuk 3. Wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Artikel 6

Met dit artikel wordt de taakstelling van de Vlaamse Milieumaatschappij in het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid aangepast aan de huidige realiteit waarbij inzake drinkwater veel ruimer opgevolgd moet worden dan louter de “ecologische aspecten met betrekking tot water bestemd voor menselijke aanwending”. Taken inzake beleidsvoorbereiding inzake drinkwater en het uitvoeren van controle- en toezichttaken zijn ook inbegrepen. Gelet op de uitvoering van de Verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water is het aangewezen om dit in de taakstelling van de Vlaamse Milieumaatschappij te verduidelijken. Ook het hergebruik van afvalwater uit rioolwaterzuiveringsinstallaties voor land- en tuinbouwirrigatie zoals voorzien in de Verordening valt immers onder die taken, net zo goed als andere vormen van hergebruik die de scope van de verordening overstijgen maar passen in de bestrijding van waterschaarste..

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

Artikel 7

1° Verbetering definitie oppervlaktewaterlichaam:

De woorden “wachtbekken en spaarbekken” worden vervangen door het woord “waterbekken”. In de Kaderrichtlijn Water (RL 2000/60/EG van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid) wordt ‘oppervlaktewaterlichaam’ gedefinieerd als volgt: “oppervlaktewaterlichaam: een onderscheiden oppervlaktewater van aanzienlijke omvang, zoals een meer, een

waterbekken, een stroom, een rivier, een kanaal, een deel van een stroom, rivier of kanaal, een overgangswater of een strook kustwater;”.

Een wachtbekken is echter een valleigebied waar voor een verhoogde waterberging gezorgd wordt door een dijklichaam en stuw/schuif, en dat eerder (zeer) uitzonderlijk onder water staat. Bijgevolg valt een “wachtbekken” niet onder de door de Kaderrichtlijn Water bedoelde “waterbekkens” en niet binnen de definitie van binnenwateren die “al het permanent of op geregeld tijdstippen stilstaand of stromende water” omvatten. Met deze wijziging wordt deze fout rechtgezet conform de bedoeling van de Kaderrichtlijn Water.

2° Definitie schadelijk effect

In artikel 5 wordt de definitie van “schadelijk effect” uitgebreid met het geval waarin sprake is van de achteruitgang van de toestand van een waterlichaam. Dit is een loutere verduidelijking van de bestaande tekst. Het spreekt voor zich dat dergelijke achteruitgang ook met de huidige omschrijving van het begrip “schadelijk effect” op te vatten valt als een schadelijk effect. De omschrijving van het begrip “schadelijk effect” is een langere opsomming van de effecten op het milieu die voortvloeien uit een verandering van de toestand van watersystemen of bestanddelen ervan die worden teweeggebracht door een menselijke activiteit. De opsomming van de effecten niet aanvullen met de achteruitgang van de toestand zou ten onrechte de indruk kunnen wekken dat dergelijke achteruitgang niet als een schadelijk effect opgevat wordt.

3° Definitie talud :

De definitie van talud wordt aangepast om ook geschikt te zijn voor waterlichamen waarvan de oevers links en rechts niet even hoog zijn.

.4°. Definitie water bestemd voor menselijke consumptie

De adviesraden wezen erop dat de definitie van het begrip “water bestemd voor menselijke consumptie” in titel I van het decreet anders gedefinieerd is als in titel II ervan. Er wordt in beide gevallen het zelfde bedoeld, zodat een rechtzetting zich opdringt. De definitie uit titel II gecoördineerd decreet IWB is geheel in overeenstemming met de Europese regelgeving ter zake, en wordt hier overgenomen.

5° en 6° Definities achteruitgang van de toestand

Er worden in artikel 1.1.3., §2, Gecoördineerd decreet IWB nog twee punten toegevoegd die te maken hebben met achteruitgang van de toestand van een waterlichaam. Het punt 68 bevat de definitie van achteruitgang van de kwalitatieve toestand van een oppervlaktewater zoals terug te vinden in het beschikkend gedeelte van het arrest van het Hof van Justitie van 1 juli 2015 in de zaak nr. C-461/13. Het punt 69 bevat de omschrijving van achteruitgang van de kwalitatieve toestand van grondwater zoals terug te vinden in het beschikkend gedeelte van het arrest van het Hof van Justitie van 28 mei 2020 in de zaak C 535/18 van 28 mei 2020. Er is nog geen jurisprudentiële definitie van de achteruitgang in de kwantitatieve toestand. Nu dit een complexe materie is wordt daarvan geen definitie voorzien. Mocht er daar over rechtspraak ontstaan, dan wordt de lijst met definities in het decreet verder aangevuld.

Artikel 8

Punt 1 vult de eerste paragraaf van artikel 1.3.1.1., §1, Gecoördineerd decreet IWB aan met een nieuw laatste lid. De aanvulling vestigt er de aandacht op dat bij vergunningverlening of het goedkeuren van plannen en programma's soms toepassing zal moeten worden gemaakt van art. 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB.

De toevoeging geeft een duidelijke decretale basis voor het aanvullen van het Watertoetsbesluit met bepalingen over de toepassing van artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB, zoals het uitbreiden van de adviesbevoegdheid van de CIW tot dossiers waarin een beroep kan worden gedaan op betrokken regeling.

In een aantal gevallen dient een watertoets gebaseerd te zijn op een wateradvies van de bevoegde waterbeheerder. Daarbij wordt onder meer stilgestaan bij wateroverlast. Omdat er wateroverlast kan zijn vanuit de zee, de rivier en van afstromend regenwater, en het beheer van deze soorten water verdeeld is over diverse instanties, is het mogelijk dat meerdere instanties bevoegd zijn voor het geven van een wateradvies. Daarvoor werden met de punten 2 tot 4 de nodige wijzigingen aangebracht aan paragraaf 3 van artikel 1.3.1.1. Gecoördineerd decreet IWB.

Artikel 9

In artikel 1.3.2.2., §1, 4° worden de nodige wijzigingen doorgevoerd om naast constructies ook nieuwe reliëfwijzigingen in principe uit te sluiten omdat ze de waterhuishouding plaatselijk negatief wijzigen en daarom net zoals constructies niet thuishoren in de vijfmeterzone langs een oppervlaktewaterlichaam. Deze reliëfwijzigingen hebben veelal ook een sterke negatieve impact op de structuurkwaliteit van de waterloop en zorgen voor een verhoogde druk op de oever met een verhoogde kans op oeverafkalvingen.

Op dit principiële verbod voor nieuwe reliëfwijzigingen zijn dezelfde uitzonderingen van toepassing als het geval is voor constructies. Zo is het evident dat reliëfwijzigingen die verenigbaar zijn met de functie of de functies van de oeverzone zoals de voorziening van flauwe taluds of moeraszones mogelijk moeten blijven. Voor de omschrijving van reliëfwijziging wordt de definitie uit artikel 4.2.1., 4° VCRO overgenomen.

Aan het lijstje van uitzonderingen op nieuwe constructies en reliëfwijzigingen worden de werkzaamheden en constructies toegevoegd die voorzien zijn in een beheerplan voor onroerend erfgoed of erfgoedlandschappen, vermeld in artikel 8.1.1. van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Zo wordt vermeden dat wat nodig is om ons onroerend erfgoed te beheren onmogelijk zou worden gemaakt door de beschermingsregels die gelden in oeverzones.

Verder wordt duidelijk gemaakt dat het verbod op constructies en reliëfwijzigingen ook geldt langs wateren die overwelfd of ingebuisd zijn. Dit om het onderhoud van de overwelfing of inbuizing mogelijk te maken, alsook het onderhoud van het waterlichaam dat eronder of erin ligt. Dit is ook belangrijk om de mogelijkheid open te houden om ingebuisde waterlopen terug in open bedding te leggen.

Om de afstandsregels uit artikel 1.3.2.2., §1, 4° te kunnen toepassen op overwelfde of ingebuisde waterlopen moet men weten waar deze liggen. Dergelijke lopen zijn aangegeven op kadasterplannen en in de digitale atlas. Deze laatste is gratis consulteerbaar. Ze kunnen ook zichtbaar zijn in het landschap. Als het om gemachtigde inbuizingen en overwelvingen gaat is de nodige informatie terug te vinden in de machtiging die de waterbeheerder afleverde, of in de stedenbouwkundige vergunning/omgevingsvergunning die nodig is om in te buizen of te overwelfen.

Bij overwelfde waterlopen wordt een interpolatie gemaakt van de beekprofielen op- en afwaarts van de overwelfing om het begin van de 5 m-zone te bepalen. Het is duidelijk dat het begin van de 5 m-zone minimaal begint aan de uiterste boorden van de overwelfing.

Het is dus bij de voorbereiding van stedenbouwkundige handelingen om constructies op te richten of om reliëfwijzigingen door te voeren mogelijk om het bestaan van een overwelfde of ingebuisde loop te achterhalen om vervolgens de afstandregels te kunnen respecteren..

Op vraag van de adviesraden wordt aan het lijstje van uitzonderingen op het verbod op nieuwe bovengrondse constructies en reliëfwijzigingen de constructies toegevoegd die verenigbaar zijn met het recht van doorgang van de waterbeheerder. In de Wet Onbevaarbare Waterlopen is voorzien dat de waterbeheerder onder meer een recht van doorgang heeft van vijf meter, te rekenen vanaf de top van de talud (art. 16). Ook langs publieke grachten zijn rechten van toegang voorzien die tot vijf meter kunnen bedragen (art. 23ter, §2).

Artikel 10

Na een evaluatie van de informatieplicht overstromingsgevoeligheid door de CIW samen met het notariaat en de immobiële sector wordt de informatieplicht bijgesteld. Er wordt niet langer gesproken van mogelijk of effectief overstromingsgevoelige gebieden omdat de impact op een grond die mogelijk of effectief overstromingsgevoelig is, niet zo eenvoudig uit te leggen valt.

Daarom worden de nodige wijzigingen aan besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, voorbereid om waar dat relevant is per perceel de overstromingsgevoeligheid weer te geven met een code. Om die wijziging mogelijk te maken moet in artikel 1.3.3.2. dat de informatieplicht regelt, de verwijzing naar “mogelijk of effectief” geschrapt worden om het enkel nog te hebben over overstromingsgevoelige gebieden.

Daarnaast moet er met de invoering van deze wijziging ook steeds gemeld worden dat een vastgoed niet in overstromingsgevoelig gebied gelegen is. Nu is het onduidelijk wanneer niets vermeld staat of dit vergeten is of het vastgoed daadwerkelijk niet in overstromingsgevoelig gebied ligt.

Het komt voor dat mensen ingrepen uitvoeren aan hun woning, hun tuin, enz... die een gunstige impact hebben op de overstromingsgevoeligheid ervan. Als de CIW daarover informatie ontvangt, wordt dit na onderzoek met gunstig gevolg verwerkt in een volgende versie van de kaarten met overstromingsgevoelige gebieden. Om de informatiedoorstroming over dergelijke ingrepen te verbeteren, wordt voorzien dat de Vlaamse Regering een regeling kan uitwerken voor erkende deskundigen die via een overstromingsattest dergelijke informatie op gecontroleerde wijze aanreiken. Het attest kan toegevoegd worden aan de informatie over overstroombaarheid bij verkoop of langer verhuring. Het attest vergemakkelijkt ook het meenemen van de informatie bij het actualiseren van de kaarten voor overstromingsgevoelige gebieden. Het is de bedoeling dat dergelijke regeling een plaats krijgt binnen het VLAREL.

Artikel 11

Met artikel 11 wordt het artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB helemaal omgevormd om de bijzondere regeling die erin vervat zit voor het niet voorkomen van de achteruitgang van de toestand beter te kunnen inzetten in die gevallen waarin dat veroorloofd is op basis van de Kaderrichtlijn Water. Bedoeld wordt het niet voorkomen van achteruitgang van de toestand als deze achteruitgang het gevolg is van nieuwe veranderingen in de fysische kenmerken van een oppervlaktewaterlichaam of wijzigingen in de grondwaterstand, wegens:

- 1° activiteiten van groot maatschappelijk belang met betrekking tot de scheepvaart, havenfaciliteiten, openbare voorzieningen voor water, bestemd voor menselijke consumptie, of hernieuwbare energieopwekking;
- 2° de bescherming tegen overstroming van vergunde of vergund geachte gebouwen en infrastructuur, gelegen buiten afgebakende overstromingsgebieden;
- 3° relevante activiteiten voor het bereiken van de overstromingsrisicobeheerdoelstellingen.

Het artikel bevat naast het niet voorkomen van de achteruitgang van de toestand nog een tweede omstandigheid waarin van de milieudoelstelling, verwoord in artikel 1.7.2.1.1. Gecoördineerd decreet IWB, kan worden afgeweken. Die bestaat erin dat de goede toestand van een grondwaterlichaam, de goede ecologische toestand van een oppervlaktewaterlichaam, het goede ecologisch potentieel van een kunstmatig of sterk veranderd oppervlaktewaterlichaam niet bereikt kan worden als gevolg van nieuwe veranderingen in de fysische kenmerken van een oppervlaktewaterlichaam of wijzigingen in de grondwaterstand, wegens:

- 1° activiteiten van groot maatschappelijk belang met betrekking tot de scheepvaart, havenfaciliteiten, openbare voorzieningen voor water, bestemd voor menselijke consumptie, of hernieuwbare energieopwekking;
- 2° de bescherming tegen overstroming van vergunde of vergund geachte gebouwen en infrastructuur, gelegen buiten afgebakende overstromingsgebieden;
- 3° relevante activiteiten voor het bereiken van de overstromingsrisicobeheerdoelstellingen.

Aan dit deel van de regeling wordt niet geraakt. Deze omstandigheid heeft immers een verrijkende impact. In tegenstelling tot wat het geval is bij het niet voorkomen van een

achteruitgang, gaat het hier om ingrepen die tot gevolg hebben dat de milieudoelstelling niet meer kan worden gehaald. Voor dergelijke gevallen wordt de bestaande situatie behouden. Enkel de Vlaamse Regering kan bij het opmaken van stroomgebiedbeheerplannen beslissen dat dergelijke nieuwe veranderingen die tot gevolg hebben dat de goede toestand niet meer kan worden bereikt, toegelaten kunnen worden en voldoen aan de voorwaarden van het betrokken artikel.

Met punt 1 van artikel 12 wordt “indirecte wijzigingen in de grondwaterstand” veranderd in “wijzigingen in de grondwatertoestand”. In artikel 4.7 Kaderrichtlijn Water dat de basis vormt voor artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB is, wordt enkel van wijzigingen in de stand van het grondwater gesproken, zonder dus te eisen dat het om indirecte wijzigingen zou gaan.

Punt 2° van artikel 12 voegt twee nieuwe leden toe aan de eerste paragraaf van artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB. Het eerste nieuwe lid is de overname van wat nu nog paragraaf twee van hetzelfde artikel is. Zo staan alle randvoorwaarden bij elkaar die vervuld moeten zijn om van een toelaatbare afwijking van de milieudoelstellingen te kunnen spreken.

Het nieuwe tweede lid geeft de Vlaamse Regering delegatie om eventueel verdere regels vast te stellen om te beoordelen of de voorwaarde uit het eerste en tweede lid vervuld zijn.

Het derde punt van artikel 12 vervangt paragraaf 2 van de huidige regeling door de procedure voor het toepassen van paragraaf 1 van artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB. Een bestuur dat moet beslissen over een vergunningsaanvraag die tot gevolg kan hebben dat de toestand van een grondwaterlichaam of een oppervlaktewaterlichaam achteruitgaat, kan die aanvraag pas goedkeuren als blijkt dat de voorwaarden uit de eerste paragraaf vervuld zijn.

Nu projecten vaak in uitvoering van plannen of programma's uitgevoerd worden en het efficiënter is om zo vroeg mogelijk in de besluitvormingsketen in te grijpen, wordt een vergelijkbare regeling uitgewerkt voor het goedkeuren van plannen en programma's.

Om de betrokken overheid te helpen bij het goedkeuren van dergelijke projecten of plannen en programma's, wordt de CIW als adviesinstantie ingeschakeld. Binnen de CIW is de nodige kennis aanwezig om te kunnen oordelen of er inderdaad sprake kan zijn van een achteruitgang van de toestand, of alle haalbare stappen en maatregelen worden genomen om de negatieve effecten op de toestand van het oppervlaktewaterlichaam of het grondwaterlichaam tegen te gaan, en of het doel dat met die veranderingen of wijzigingen van het oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam wordt gediend, niet kan worden bereikt met andere, voor het milieu aanmerkelijk gunstigere middelen.

De adviestermijn waarover de CIW beschikt sluit aan bij de gangbare adviestermijnen van dertig dagen voor een vergunningsaanvraag en zestig dagen voor een plan of programma. Voor het geval de CIW advies moet verlenen in een procedure waarin andere adviestermijnen gelden, wordt voorzien dat de CIW dan over dezelfde termijnen beschikt als de andere betrokken adviesinstanties.

Slaagt de CIW er niet in om tijdig advies te verlenen, hoeft niet op dat advies gewacht te worden om een beslissing te nemen. Zo komen beslissingstermijnen niet in het gedrang.

In vele gevallen zal de CIW ook al de adviesinstantie zijn voor de watertoets die moet worden uitgevoerd. Vaak zal de CIW dus geen bijkomende adviesinstantie zijn die een extra advies geeft.

In het derde, vierde en vijfde lid wordt ervoor gezorgd dat de analyse en de evaluatie van het al dan niet optreden van een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en over het al dan niet vervuld zijn van de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid, geïntegreerd wordt in het proces van milieueffectrapportage. Zo wordt ook deze impactanalyse, naast het watertoetsonderzoek uit artikel 1.3.1.1. Gecoördineerd decreet IWB en de passende beoordeling uit artikel 36ter, §3 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, samengevoegd met wat gebruikelijk in het kader van milieueffectrapportage onderzocht wordt.

De vermelde analyse en evaluatie moeten niet alleen meegenomen worden in een milieueffectrapport, maar ook in de andere documenten die volgens de geldende regelgeving ingediend moeten worden in de loop van een milieueffectrapportage. Dus ook in een verzoek tot ontheffing van de verplichting om een milieueffectrapport te maken, een startnota of scopingnota bij het opmaken van een ruimtelijk uitvoeringsplan, ...

De tekst is gebaseerd op de vergelijkbare regeling in artikel 36ter, §3, leden 4 tot 8, van het decreet van 21 oktober 1997. Door de eerder verkennende aard van een startnota bij het opmaken van een ruimtelijk uitvoeringsplan is het mogelijk dat in die stand van de procedure nog niet geoordeeld kan worden over de impact op waterlichamen. Vandaar dat voorzien wordt dat de analyse en evaluatie zo mogelijk in de startnota zit, maar ook pas in de tweede fase van de totstandkomingsprocedure mag voorkomen met name in de scopingnota. Deze regeling is identiek aan artikel 36ter, §3, zesde lid, van het decreet van 21 oktober 1997.

Bij elke opmaak of herziening van een stroomgebiedbeheerplan moet een overzicht gegeven worden van de gevallen waarin toepassing wordt gemaakt van artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB met aanduiding van de redenen voor die veranderingen of wijzigingen (bijlage 1, 4.2, 4° Gecoördineerd decreet IWB). Daarom wordt in het zevende lid van paragraaf 2 voorzien dat het bestuur dat beslist over een vergunningsaanvraag of over een plan of programma waarbij gebruikt gemaakt wordt van artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB, de CIW daarvan op de hoogte brengt. Het is immers de CIW die de opmaak en de herziening van de stroomgebiedbeheerplannen voorbereidt (art. 1.6.2.3., §1, Gecoördineerd decreet IWB).

Als de regelgeving die de goedkeuring van vergunningsaanvragen of van plannen en programma's regelt reeds voorziet dat adviesinstanties een afschrift krijgen van de genomen beslissing, hoeft dat uiteraard geen tweede keer te gebeuren.

In het achtste en laatste lid van paragraaf 2 wordt delegatie verleend aan de Vlaamse Regering om desnoods nadere regels vast te stellen voor de procedure die gevolgd moet worden door de overheden die een project, plan of programma willen goedkeuren waarbij gebruik gemaakt wordt van paragraaf 1, eerste en tweede lid.

In eerste instantie is het de bedoeling om de adviesbevoegdheid van de CIW voor de toepassing van artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB maximaal te integreren in de regelgeving die reeds bestaat over het goedkeuren van de relevante

vergunningaanvragen (omgevingsvergunning) en plannen en programma's (vooral ruimtelijke uitvoeringsplannen allicht).

Met punt 4 van artikel 12 wordt een paragraaf 3 toegevoegd aan artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB. In deze paragraaf wordt geregeld dat bij de opmaak of herziening van stroomgebiedbeheerplannen, de Vlaamse Regering beslist over de gevallen waarin overeenkomstig de eerste paragraaf van het artikel afgeweken moet worden van de milieudoelstellingen. Deze beslissing moet gemotiveerd worden, zoals voorzien in punt 4.2 van bijlage 1 Gecoördineerd decreet IWB.

In het tweede lid wordt artikel 4.7, tweede lid, b) Kaderrichtlijn Water geïmplementeerd zoals dat in de huidige versie van artikel 1.7.2.5.4., §2, tweede lid, Gecoördineerd decreet IWB het geval is.

Artikel 12

In artikel 1.7.3.1., §2, eerste lid, van het decreet, werd bij de coördinatie de verkeerde verwijzing opgenomen naar de vindplaats van de criteria voor de overstromingsrisicobeoordeling. Dat wordt hier rechtgezet.

Artikel 13

Dit artikel breidt de opsomming uit die weergeeft op welke aspecten titel II. Beheer van de waterketen niet van toepassing is. De toevoeging heeft specifiek betrekking op tweedecircuitwater, met name gerecupereerd afvalwater dat gebruikt wordt als irrigatiewater in land- en tuinbouw voor het aspect van voedselveiligheid. Dit specifiek aspect wordt expliciet opgenomen als buiten het toepassingsgebied van het decreet gezien het om een exclusief federale bevoegdheid gaat

Artikel 14

Met dit artikel worden een aantal definities gewijzigd inzake water voor menselijke consumptie en menselijke aanwending.

In artikel 2.1.2, 17° van het decreet werd bij de coördinatie vergeten om de verwijzing naar artikel 6 van het Drinkwaterdecreet te vervangen door de verwijzing naar het corresponderende artikel in het gecoördineerde decreet. Dit wordt hier rechtgezet

In de definitie van inrichting wordt het toepassingsgebied verruimd naar water voor menselijke aanwending. Die verruiming is noodzakelijk voor het uitwerken van het kader voor hergebruik van tweedecircuitwater en de toezichtsbevoegdheden die de aangeduide ambtenaren vereisen. Zo is toegang tot een inrichting (reeds voorzien in de huidige titel V) ook nodig wanneer het om inrichtingen gaat waar tweedecircuitwater wordt geproduceerd, gedistribueerd of opgeslagen.

De definitie van verbruiker wordt aangevuld met de aanduiding dat water bestemd voor menselijke aanwending (dus ook tweedecircuitwater) gebruikt kan worden niet enkel in een onroerend goed – wat verwarring zou kunnen geven alsof het enkel over gebruik in gebouw zou gaan - maar ook op een onroerend goed en dus ook op percelen voor bijvoorbeeld irrigatie van groen op onroerende goederen, zowel privaat als openbaar.

De definitie van waterleverancier wordt vervangen met het oog op het duidelijk verruimen van de activiteiten die er zorgen dat een actor gekwalificeerd zal worden als waterleverancier wanneer hij die activiteit uitoefent. De aanpassing moet het immers duidelijk stellen dat zowel de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk als de titularis van een private waterwinning verbruikers of anderen kunnen bevoorraden met water bestemd voor menselijke aanwending (dus met inbegrip van tweedecircuitwater) en dat die bevoorrading kan gebeuren via een openbaar waterdistributienetwerk, maar ook op een andere manier. De huidige definitie laat immers teveel onduidelijkheid. Ook de exploitanten kunnen met het oog op hergebruik tweedecircuitwater bevoorraden via een openbaar distributienetwerk of op een andere manier.

Artikel 15

Dit artikel voert een nieuwe paragraaf toe aan artikel 2.2.1. Gecoördineerd decreet IWB. Deze paragraaf vormt de basis voor een regulatief kader voor de productie, de levering en het gebruik van tweedecircuitwater voor alle mogelijke toepassingen. Dit is noodzakelijk wanneer het gebruik van tweedecircuitwater een mogelijk risico kan vormen voor zowel volksgezondheid als voor het milieu. Dit artikel voorziet daartoe in de nodige delegaties aan de Vlaamse Regering die naargelang van de noodzaak en wenselijkheid het regulatief kader kan opmaken en verder kan aanvullen.

Dit komt tegemoet aan de toenemende vraag naar waterhergebruik in het kader van de circulaire economie en het tegengaan van de gevolgen van waterschaarste en droogte.

In de eerste plaats laat dit artikel toe om uitvoering te geven aan de bepalingen van de Verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water. Het toepassingsgebied van de vermelde Verordening is beperkt tot het hergebruik van gerecupereerd afvalwater afkomstig van een rioolwaterzuiveringsinstallatie voor land- en tuinbouwirrigatie.

Verder maakt de ruime formulering van het artikel het mogelijk om andere bronnen van tweedecircuitwater en andere toepassingen op te nemen in het regulatief kader wanneer dit nodig zal blijken. De uitvoeringsbepalingen zullen daarbij moeten nagaan wanneer er risico's kunnen bestaan, aan welke eisen voldaan moet worden door welke actoren en, wanneer dit nodig zou zijn, het opleggen van het verkrijgen van een voorafgaande toelating of het doen van een voorafgaande melding. De voorafgaande toelating zal in elk geval noodzakelijk zijn om tegemoet te komen aan de uitvoering van de hierboven vermelde verordening waarin uitdrukkelijk naar dergelijke plicht verwezen wordt.

Voor de implementatie van deze regeling wordt waar nodig samengewerkt met het Agentschap Zorg en Gezondheid, het Federaal Agentschap Voedselveiligheid, ...

Artikel 16

Dit artikel bevat aanpassingen aan het handhavingskader voor het operationeel maken van de straffen voor het kader van hergebruik van tweedecircuitwater. De verwijzing naar het ontworpen artikel 2.2.1, §5 wordt daartoe toegevoegd.

Om tot een sanctiekader te komen dat zowel voor wat betreft de bepalingen rond water bestemd voor menselijke consumptie, maar evengoed de bepalingen rond water voor menselijke aanwending, doeltreffend, evenredig en afschrikkend is, wordt de ondertussen twintig jaar geleden ingevoerde strafmaat wat betreft de maximale geldboete afgestemd op moderne strafmaten inzake miskenning van de milieuregelgeving uit titel XVI DABM. Daarvoor wordt voorgesteld om de maximale straf op te trekken naar 250.000 euro.

Artikel 17

Dit artikel maakt het mogelijk om inbreuken op de regels inzake hergebruik van tweedecircuitwater te bestraffen met administratieve geldboetes voor het geval de controleverplichtingen niet nageleefd zouden worden.

Hoofdstuk 5. Slotbepaling

Artikel 18

Om de procedure voorzien in artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB te kunnen volgen bij achteruitgang van de toestand, is het noodzakelijk dat een paar besluiten van de Vlaamse Regering aangepast worden om de rol van de CIW als adviesinstantie te verankeren in procedures voor het goedkeuren van vergunningsaanvragen en voor het goedkeuren van plannen en programma's.

Verwacht wordt dat een wijziging van de volgende besluiten nodig zal zijn:

- het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (Watertoetsbesluit) moet de beoordeling van de toepasbaarheid van artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd decreet IWB toegevoegd worden bij het verlenen van het wateradvies en bij het uitvoeren van de watertoets.
- het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 betreffende het geïntegreerde planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, planmilieueffectrapportage, ruimtelijke veiligheidsrapportage en andere effectbeoordelingen.
- en het besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2007 betreffende de milieueffectrapportage over plannen en programma's.

Daarom wordt voorzien dat artikel 7, 1°, 4° en 5°, artikel 8, 1° en artikel 11 in werking treden op de datum te bepalen door de Vlaamse Regering. Het is de bedoeling dat dit gebeurt in het besluit waarmee de hiervoor opgesomde besluiten van de Vlaamse Regering gewijzigd worden. Zoals de wetgevingstechniek het vereist wordt er ook een datum voorzien tegen dewelke de artikelen uiterlijk in werking moeten treden.

Daarnaast wordt er ook voor gezorgd dat artikel 10 van dit decreet pas in werking treedt op een datum te bepalen door de Vlaamse Regering. Bedoeling is om de vernieuwde informatieplicht te laten in werking treden samen met de noodzakelijke wijzigingen in het Watertoetsbesluit en Vlarel.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR